

Commissie Status van de Vrouw: 60ste zitting

Het verband tussen empowerment van vrouwen en duurzame ontwikkeling

Mandaat en werking

In 1946 richtten de Verenigde Naties de Commissie Status van de Vrouw (CSW) op¹, met de bedoeling om de mensenrechten van vrouwen op alle domeinen te bevorderen. De CSW is één van de belangrijkste internationale organen voor vrouwenrechten. Ze ligt aan de basis van het Verdrag tot uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (1979) en geeft via haar jaarlijkse besluiten mee richting aan het wereldwijd beleid voor gendergelijkheid, mensenrechten en empowerment van vrouwen.

Sinds 1995 staat ze in voor de opvolging van de uitvoering van de aanbevelingen van de Vierde Wereldvrouwenconferentie (Peking Actieplatform 1995). In 2015 werd daar de opvolging Agenda 2030 over duurzame ontwikkeling aan toegevoegd.² De Commissie heeft daarnaast ook een belangrijke rol in het proces van gendermainstreaming binnen de Verenigde Naties.

Werkmethode

In 2015 werd de werkmethode van de CSW gewijzigd. Aan het begin van de zitting werd een ministerieel segment toegevoegd, met rondetafels of andere interactieve dialogen op hoog niveau. Er wordt nog steeds gewerkt met een meerjarenprogramma met daarin een hoofdthema, een te evalueren thema en een luik over trends en nieuwe ontwikkelingen, maar voortaan worden enkel onderhandelde besluiten aangenomen over het hoofdthema. De output van het geëvalueerde thema en van het luik 'nieuwe ontwikkelingen' is een samenvatting van de voorzitter geworden³.

Nieuw is ook de integratie van Agenda 2030 en de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG)⁴ in de werking van de Commissie. Om de keuze van het hoofdthema te bepalen wordt voortaan rekening gehouden met het Peking Actieplatform én met Agenda 2030 en het werkprogramma van de Raad (ECOSOC). Op deze manier wil men komen tot elkaar versterkende processen tussen het werk van de CSW en dat van de Raad en van het High Level Political Forum on Sustainable Development.

Om de debatten te voeden worden meerdere documenten voorgelegd, waaronder de rapporten van de VN Secretaris-generaal over het hoofdthema en over het geëvalueerde thema.⁵

Programma CSW 60

Van 14 tot 24 maart 2016 komt de Commissie Status van de Vrouw voor de 60ste keer samen in New York.⁶ Tijdens de zitting zal er een ministerieel segment zijn met rondetafels en interactieve dialogen op hoog niveau, naast een algemeen debat over geweld en meerdere interactieve dialogen en

¹ De Commissie Status van de Vrouw (CSW) is een permanentie commissie van de Economische en Sociale Raad van de Verenigde Naties. Ze werd bij Resolutie van de Raad 11 (II) opgericht op 21 juni 1946.

² Dit werd vastgelegd bij ECOSOC resolutie [E/RES/2015/6](#)

³ Er werd overeengekomen dat er geen 'nieuwe ontwikkelingen' geïdentificeerd zouden worden tijdens de 60ste zitting.

⁴ Deze Agenda 2030 over duurzame ontwikkeling werd aanvaard in september 2015 en werd voorheen de post-2015 ontwikkelingsagenda genoemd. Agenda 2030 bestaat uit een Verklaring en 17 algemene Duurzame Ontwikkelingsdoelen, met 169 targets of concrete doelstellingen. Agenda 2030 bevat een specifieke algemene doelstelling over gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en stelt dat in de andere doelstellingen een genderperspectief moet worden gemainstreamed. Besluit van ECOSOC (2015/6) legt vast dat de CSW zal bijdragen tot de opvolging van Agenda 2030 met het oog op het versneld realiseren van gendergelijkheid en empowerment van vrouwen.

⁵ Voor een volledig overzicht zie: <http://www.unwomen.org/en/csw/csw60-2016/official-documents>

⁶ Alle informatie en documenten vindt u op <http://www.unwomen.org/en/csw/csw60-2016>

panelgesprekken over verschillende onderwerpen. Er zal onderhandeld worden over de besluiten en aanbevelingen in verband met het hoofdthema (gender en duurzame ontwikkeling) en over enkele ingediende resoluties. Diverse stakeholders zullen tijdens de zitting ook 'side events' organiseren om zo de aandacht te vestigen op belangrijke deelaspecten van het werk voor gendergelijkheid. Tijdens deze 60ste zitting zal ook het komende meerjarenprogramma van de CSW besproken worden.

Prioritair thema

Onder het hoofdthema van de zitting '**Het verband tussen empowerment van vrouwen en duurzame ontwikkeling**' zullen vier ministeriële rondetafels georganiseerd worden, over volgende onderwerpen: het verbeteren van nationale instellingen voor gendergelijkheid en empowerment van vrouwen; versterking van het normatieve, wettelijke en beleidskader voor gendergelijkheid en empowerment van vrouwen; financiering voor gendergelijkheid en empowerment van vrouwen in de 2030 Agenda en genderbewuste design, verzameling en analyse van gegevens.

De focus zal liggen op het uitwisselen van ervaringen, van geleerde lessen en van goede praktijken of voorbeelden die navolging verdienen. Ministers worden aangemoedigd om alvast vooruit te blikken over hoe ze gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes en respect voor hun mensenrechten plannen te realiseren in het kader de nationale uitvoering van Agenda 2030. Ze worden ook aangemoedigd om stappen en maatregelen die nodig zijn voor gendergelijkheid en empowerment van vrouwen, te belichten.

Verder is er een interactieve sessie met ministers voorzien over 'empowerment van vrouwen en het verband met duurzame ontwikkeling' en over 'kernstrategieën voor een gendergevoelige uitvoering van Agenda 2030', naast een interactief panel met experts over 'empowerment van vrouwen en het verband met duurzame ontwikkeling' en over 'participatie en partnerships voor gendergevoelige uitvoering van de 2030 Agenda.

Geëvalueerd thema

Het thema dat geëvalueerd wordt is: '**Geweld op vrouwen en meisjes**'. Hier zal nagegaan worden hoever de Lidstaten gevorderd zijn in de uitvoering van de besluiten van de 57ste zitting van de CSW over de uitbanning en het voorkomen van alle vormen van geweld op vrouwen en meisjes. Hiertoe zullen een algemeen debat en een expertpanel georganiseerd worden met dit als onderwerp.

Verwachte resultaten

Er zullen onderhandelde besluiten aangenomen worden over empowerment van vrouwen en duurzame ontwikkeling. De gesprekken over geweld op vrouwen zullen vorm krijgen in een samenvatting van de voorzitter. Naar gewoonte zullen daarnaast een aantal resoluties aangenomen worden, waaronder de beslissing over het toekomstige werkprogramma van de CSW.

Voorstel toekomstig werkprogramma

	<u>Prioritair thema</u>	<u>Evaluatiethema</u>
2017	Gendergelijkheid en empowerment in een veranderende wereld	Uitvoering van SDG 5: gendergelijkheid en empowerment van vrouwen
2018	Gendergevoelige sociale bescherming met het oog op het realiseren van gelijkheid	Uitvoering van Agenda 2030
2019	Duurzame infrastructuur vanuit het perspectief van gendergelijkheid	Empowerment van vrouwen en duurzame ontwikkeling (besluiten 60 ^{ste} CSW zitting)

Vorbereidende activiteiten en werkzaamheden (internationaal VN)

In aanloop naar de zitting werden meerdere voorbereidende vergaderingen gehouden, zowel op het niveau van de hoofdzetel als op regionaal niveau. Er werden ook meerdere rapporten gepubliceerd.

Dit alles om de Lidstaten toe te laten tot een geïnformeerd standpunt te komen en om de onderlinge afstemming tussen de Lidstaten te faciliteren.

Expertenvergadering

Van 2 tot 4 november 2015 vond in New York een vergadering met experts plaats over de betekenis en het belang van de uitvoering van Agenda 2030 voor gendergelijkheid, rechten en empowerment van vrouwen. Opzet was om een stand van zaken op te maken over de kennis en het onderzoek dat hierover voorhanden is om zo de Commissie bij te staan in het debat.

De experts onderzochten in welke mate Agenda 2030 kan bijdragen tot gendergelijkheid en de uitvoering van het Peking Actieplatform, het Vrouwenrechtenverdrag en andere relevante besluiten voor rechten van vrouwen. Ze identificeerden ook welke de strategische actiedomeinen zijn voor gendergelijkheid en empowerment van vrouwen binnen Agenda 2030 en de Duurzame Ontwikkelingsdoelen en ze ontwikkelden op actie gerichte aanbevelingen voor een gendergevoelige uitvoering van Agenda 2030.

Multi-stakeholder forum

Op 21 januari 2016 werd in New York een 'multi stakeholder forum' georganiseerd met daarin vier panelgesprekken over gendergelijkheid in de context van de uitvoering van Agenda 2030. Er was aandacht voor: institutionele regelingen voor een genderbewuste uitvoering van Agenda 2030; financiering van gendergelijkheid en empowerment van vrouwen, versterkte bewijsvoering voor een genderbewuste uitvoering van Agenda 2030 en participatie en leiderschap van vrouwenorganisaties en van vrouwenrechtenactivisten in de monitoring en uitvoering van Agenda 2030.

Regionaal overleg

Op regionaal niveau waren er twee voorbereidende vergaderingen met ministers en diensten bevoegd voor gendergelijkheid: één voor de Latijns-Amerikaanse en Caraïbische regio in Santiago (Chili) en één voor de Afrikaanse regio in Addis Abeba (Ethiopië). Het overleg in Santiago leidde tot de aanvaarding van een gemeenschappelijke Verklaring over empowerment, rechten en autonomie van vrouwen in relatie tot duurzame ontwikkeling;⁷ De vergadering van Afrikaanse landen bereikte overeenstemming over enkele kernboodschappen en sleutelstrategieën die als input zullen dienen voor de Afrikaanse standpunten en lobbying tijdens de CSW zitting.⁸

Rapport van de Secretaris -generaal over gender en duurzame ontwikkeling⁹

Eén van de sleuteldocumenten in voorbereiding van de zitting van de Commissie Status van de Vrouw is het rapport van VN Secretaris-generaal over de 'verbanden tussen empowerment van vrouwen en duurzame ontwikkeling'. Het rapport stelt dat een gendergevoelige uitvoering van Agenda 2030 zal bijdragen tot een versnelde uitvoering van de aanbevelingen van de Vierde Wereldvrouwenconferentie (Peking 1995) en van het Vrouwenrechtenverdrag (CEDAW). Het roept op tot betere beleidscoördinatie en betere gendermainstreaming in alle sectoren en departementen en tot solide naar geslacht opgesplitste dataverzameling op landenniveau.

Er wordt voorgesteld dat de Commissie zou oproepen tot versterkte normatieve, wettelijke en beleidskaders, betere nationale institutionele initiatieven, zekere financiering voor gendergelijkheid, versterkt leiderschap van vrouwen en meer steun voor de vrouwenorganisaties, verzamelen van gendergevoelige gegevens en verzekeren van monitoring, evaluatie en accountability. Het in het

⁷ Zie: <http://www.cepal.org/sites/default/files/events/files/c16001131.pdf>

⁸ http://www2.unwomen.org/~media/headquarters/attachments/sections/csw/60/key%20messages-africa%20pre_csw60%20consultations_eng.pdf?v=1&d=20160209T230439

⁹ Document E/CN.6/2016/3. Zie: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=E/CN.6/2016/3

rapport opgenomen voorstel voor het toekomstig werkprogramma van de CSW wordt als dusdanig tijdens de zitting voorgelegd.

Rapport van de Secretaris-generaal over bannen van geweld op vrouwen en meisjes¹⁰

Voor het eerst in de geschiedenis van de Commissie Status van de Vrouw werd een rapport opgemaakt met een globale evaluatie van de uitvoering van de besluiten van de Commissie. Het rapport evalueert de vooruitgang die geboekt werd in de strijd tegen geweld op vrouwen en meisjes en het verschaft, op basis van vrijwillige bijdragen van de Lidstaten, inzicht in obstakels, geleerde lessen en beste praktijken of modellen voor te voeren beleid. Er wordt een inschatting gemaakt van de impact van het geweld en van tekortkomingen in en uitdagingen voor het beleid. Het bevat enkele cijfers over geweld op vrouwen en meisjes en aanbevelingen voor een versnelde uitvoering van de besluiten van de Commissie Status van de Vrouw.

Input van de Vrouwenraad in het proces

De Vrouwenraad is actief betrokken bij de werking van de Commissie Status van de Vrouw en tracht zowel direct als via de netwerken waarbinnen de Vrouwenraad actief is, een invloed te hebben op de besluitvorming. We nemen deel aan het coormulti overleg van de federale overheid en bezorgen hen onze prioriteiten en bekommernissen. Voor wat betreft de besluiten van de 60ste zitting van de CSW vraagt de Vrouwenraad om hierin minstens volgende elementen op te nemen:

- De bepalingen van het Verdrag tot uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (1979), de aanbevelingen van het Peking Actieplatform (1995), de aanbevelingen van de Caïro conferentie over bevolking en ontwikkeling(1994), de aanbevelingen van de Commissie Status van de Vrouw en Resolutie 1325 (en haar opvolgresoluties) worden expliciet vermeld als leidraad om de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (DOD), waaronder doelstelling 5 over gendergelijkheid en empowerment van vrouwen, concreet in te vullen.
- In de rapportage(s) aan het VN High Level Political Forum, dat de uitvoering van de SDG zal opvolgen, nemen alle landen rapporten over gendergelijkheid, empowerment van vrouwen en over geweld op vrouwen structureel mee op.
Voor België gaat het minimaal om volgende rapporten: de CEDAW verslagen en de rapporten in kader van de uitvoering van het NAP geweld en het NAP 1325. Deze informatie zou aangevuld moeten worden met gegevens in relatie tot alle DOD en relevante targets. Omdat niet alle DOD en targets aan bod komen binnen de bestaande rapportages vragen wij om hiertoe de opstelling van een specifieke vragenlijst te overwegen.
- Een specifieke landenanalyse en nulmeting in relatie tot alle DOD en hun subdoelen vanuit gendergelijkheidsperspectief, te voorzien binnen een periode van hooguit twee jaar en met een feedback naar de Commissie Status van de Vrouw.
- Maatregelen om een sterkere participatie (meer en beter) van vrouwen en vrouwenorganisaties aan de besluitvorming op economisch, sociaal, politiek en ecologisch domein te verzekeren, waaronder voldoende en structurele ondersteuning van de netwerken van vrouwenorganisaties en steun voor de organisaties van 'inheemse vrouwen'. Vrouwen en vrouworganisaties moeten op gelijke voet als andere civiele actoren toegang hebben tot informatie, overleg, instellingen, middelen en budgetten.
- Bevorderen van de kennis en kunde en van vrouwen en meisjes op vlak van duurzame ontwikkeling van de samenleving op zowel sociaal, economisch als ecologisch domein en invullen

¹⁰ Document E/CN.6/2016/4 Zie : http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=E/CN.6/2016/4

van de omkaderende voorwaarden hiertoe zoals onderwijs, vorming, budgetten, toegang tot productiemiddelen, toegang tot besluitvorming, sociale diensten, kinderopvang... .

- Kennisontwikkeling en -verspreiding over gender en duurzame ontwikkeling in het algemeen en in relatie tot de DOD in het bijzonder.
- Specifieke maatregelen en programma's zodat vrouwen en meisjes gelijke toegang hebben tot beurzen, opleidingen, fondsen, programma's zoals REDD+¹¹... in verband met duurzame technologische, economische en ecologische ontwikkeling, met bij voorkeur een te behalen 50-50 quotum als vooropgesteld streefdoel.
- Maatregelen zodat op alle niveaus en in alle fasen van uitvoering – van planning tot evaluatie en bijsturing – het mainstreamen van een gendergelijkheidsperspectief in alle DOD en in alle processen m.b.t. de DOD verzekerd wordt, waaronder maatregelen om de structurele participatie van de voor het beleidsniveau relevante genderactoren, instellingen en vrouwenorganisaties, te verzekeren.

¹¹ Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation (REDD+) is een VN initiatief dat op wereldschaal geld geeft aan landen of groepen die hun bossen (beter) beschermen en zo bijdragen tot het tegengaan van de opwarming van de aarde. <http://www.un-redd.org/AboutREDD/tabid/102614/Default.aspx>.